

Papež Benedikt XVI.

**Posinodalna apostolska spodbuda
GOSPODOVA BESEDA**

VERBUM DOMINI

Družina
Ljubljana
2011

CERKVENI DOKUMENTI 131

Papež Benedikt XVI.
POSINODALNA APOSTOLSKA SPODBUDA
GOSPODOVA BESEDA

Izvirnik:
BENEDETTO XVI
ESORTAZIONE APOSTOLICA POSTSINODALE
VERBUM DOMINI

© Libreria Editrice Vaticana 2010

© Slovenska izdaja: Družina, d. o. o., Ljubljana

zanjo: *Tone Rode*

Prevod: *Pavel Peter Bratina*

Spremna beseda in redakcija: *Rafko Valenčič*

Lektorirala: *Marija Bratina*

Urednik *Rafko Valenčič*

Prelom: Družina, d. o. o.

Naklada: 1.600 izvodov

Tisk: Tiskano v Sloveniji

Cena: 12,00 evrov

Ljubljana 2011

**Več informacij o knjigah založbe Družina dobite na
www.druzina.si**

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

27-312(093.2)

BENEDICTUS XVI, papež

Gospodova beseda = Verbum Domini : posinodalna apostolska
spodbuda / papež Benedikt XVI. : [prevod Pavel Peter Bratina ;
spremna beseda Rafko Valenčič]. - Ljubljana : Družina, 2011. -
(Cerkveni dokumenti ; 131)

Prevod dela: Verbum domini

ISBN 978-961-222-837-8

255552000

Papež Benedikt XVI.

Posinodalna apostolska spodbuda

GOSPODOVA BESEDA

VERBUM DOMINI

*Škofom, duhovnikom, redovnikom in krščanskim laikom
o Božji besedi v življenju in poslanstvu Cerkve*

UVOD

1. »Gospodova beseda pa ostane na veke. To je beseda, ki vam je bila oznanjena kot veselo oznanilo« (1 Pt 1,25; prim. Iz 40,8). Misel iz Prvega pisma apostola Petra, ki povzema besede preroka Izaije, nas sooča s skrivnostjo Boga, ki samega sebe razodeva po daru svoje besede. Beseda, ki ostane na veke, je stopila v čas. Bog je spregovoril svojo večno besedo po človeško; njegova Beseda »je postala meso« (Jn 1,14). To je vesela vest. Je oznanilo, ki je preživelo stoletja in prišlo do nas. Dvanajsta redna škofovska sinoda, ki je bila v Vatikanu od 5. do 26. oktobra 2008, je razpravljala o *Božji Besedi v življenju in poslanstvu Cerkve*. Bila je izraz poglobljenega srečanja s Kristusom, Očetovo Besedo, ki je povsod tam, kjer sta dva ali so trije zbrani v njegovem imenu (prim. Mt 18,20). S to Posinodalno apostolsko spodbudo rade volje sprejemam prošnjo sinodalnih očetov, da Božje ljudstvo seznanim z bogastvom, ki je prišlo na dan ob vatikanskem zborovanju, in s priporočili, izraženimi v skupnem delu.¹ Zato želim povzeti

¹ Prim. *Propositio* 1.

ves pomen človeškega pisatelja, ki je navdihnjena besedila pisal, in hkrati Boga samega, ki je njihov pravi ustvarjalec

Kakor so izjavili sinodalni očetje, se kar najočitneje kaže, kako odločilnega pomena je vprašanje o navdihnjenju za ustrezno uvrščanje Pisem in za njihovo pravilno hermenevtično razlago.⁶⁷ Tudi ta mora biti opravljena v istem Duhu, v katerem so bila besedila napisana.⁶⁸ Ko v nas oslabi zavest o navdihnjenju, smo v nevarnosti, da beremo Pismo kot zgodovinsko posebnost in ne kot delo Svetega Duha, v katerem lahko slišimo isti Gospodov glas in spoznavamo njegovo navzočnost v zgodovini.

Poleg tega so sinodalni očetje opozorili, kako je tudi vprašanje navdihnjenja povezano z vprašanjem *pristnosti Pisem*.⁶⁹ Zato nas bo lahko poglobljanje v razgibano delovanje navdiha nedvomno pripeljalo tudi do boljšega razumevanja resnice, ki jo vsebujejo sveti Spisi. Kakor uči koncilski nauk, nas navdihnjene knjige učijo resnice: »Ker moramo torej vse to, kar trdijo navdihnjeni avtorji ali hagiografi, imeti za trditev Svetega Duha, zato moramo izpovedovati, da svetopisemske knjige zanesljivo, zvesto in brez zmote učijo resnico, ki jo je Bog hotel imeti zaradi našega zveličanja zapisano v Svetem pismu. Tako je 'vse od Boga navdihnjeno pismo koristno za pouk, za premišljevanje, za poboljševanje in za vzgojo v pravičnosti, da bi bil Božji človek popoln, za vsako dobro delo pripraven' (2 Tim 3,16.17.«⁷⁰

Seveda je teološko razmišljanje vedno imelo navdihnjenje in resnico za dva ključna pojma cerkvene eksegeze svetih Pisem. Vsekakor moramo prepoznati današnjo potrebo po primerni poglobitvi te stvarnosti, da bomo lažje odgovorili na zahteve o razlagi svetih besedil v skladu z njihovo naravo. V tej luči si močno želim, da bi to raziskovanje napredovalo in rodilo sadove na področju biblične znanosti in duhovnega življenja vernikov.

⁶⁷ Prim. *Propositio* 5.12.

⁶⁸ Prim. II. VCZ: BR, 12.

⁶⁹ Prim. *Propositio* 12.

⁷⁰ II. VCZ: BR, 11.

Bog Oče, vir in izvir Besede

20. Ekonomija razodetja ima svoj začetek in svoj izvir v Bogu Očetu. »Z njegovo besedo so bila narejena nebesa, z dihom njegovih ust vsa njihova vojska« (Ps 33,6). Kajti on »je zasijal v naših srcih zaradi razsvetljenja Božjega veličastva na obličju Jezusa Kristusa« (2 Kor 4,6; prim. Mt 16,17; Lk 9,29).

V Sinu je »Logos postal meso« (prim. Jn 1,14); prišel je, da bi izpolnil voljo tistega, ki ga je poslal (prim. Jn 4,34). Bog, vir, studenec razodetja, se razodeva kot Oče, ki po božje vzgaja človeka. To vzgojo so že prej spodbujale besede prerokov in čudovita dela v stvarstvu in zgodovini njegovega ljudstva in vsega človeštva. Vrhunec razodetja Boga Očeta pa nam je dan po Sinu z darom Tolažnika (prim. Jn 14,15), Duhom Očeta in Sina, ki nas uvaja »v vso resnico« (Jn 16,13).

Tako se vse Božje obljube v Jezusu Kristusu spreminjajo v »da« (prim. 2 Kor 1,20). S tem se človeku odpira možnost, da prehodi pot, ki pelje k Očetu (prim. Jn 14,6) in bo končno »Bog vse v vsem« (1 Kor 15,28).

21. Kakor kaže Kristusov križ, govori Bog tudi s svojim molkom. Božji molk, izkustvo oddaljenosti Vsemogočnega in Očeta, je odločilna postaja na zemeljski poti Božjega Sina, učlovečene Besede. Pribit na križu je tožil nad bolečino, ki mu jo je povzročal takšen molk: »Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?« (Mr 15,34; Mt 27,46) Pokoren do zadnjega diha, v smrtni temi, je Jezus klical Očeta. Zaupal se mu je ob prehodu v večno življenje: »Oče, v tvoje roke izročam svojega duha« (Lk 23,46).

To Jezusovo izkustvo je značilno za človeka, ki se mora, ko je slišal in spoznal Božjo besedo, soočiti tudi v luči njegovega molka. To je izkustvo, ki ga doživljajo številni svetniki in mistiki in s katerim se danes spogledujejo številni verniki. Ko Bog molči, se nadaljujejo njegove prejšnje besede. Takrat govori po skrivnosti svojega molka. Zato velja molk v krščanskem razodetju za pomembno izkustvo Božje besede.

ČLOVEKOV ODGOVOR BOGU, KI GOVORI

Povabljeni k sklenitvi zaveze z Bogom

22. Ko smo poudarjali mnogoličnost Besede, smo lahko občudovali, kako različno Bog govori z ljudmi, jim prihaja naproti in se jim daje spoznati v dialogu. Seveda drži, kar so poudarili sinodalni očetje: »Ko dialog zadeva razodetje, izraža *prvenstvo* Božje besede, ki je nagovorila človeka.«⁷¹ Skrivnost zaveze izraža to razmerje med Bogom, ki kliče s svojo besedo, in človekom, ki odgovarja, v jasni zavesti, da ne gre za srečanje med dvema enakopravnima pogodbenikoma. To, kar imenujemo Stara in nova zaveza, ni sporazum med dvema enakopravnima stranema, temveč čisti Božji dar. Po tem daru svoje ljubezni nam Bog s premostitvijo vseh razdalj resnično vrača svoje »partnerstvo«, da bi lahko sklenil poročno skrivnost ljubezni med Kristusom in Cerkvijo. Tako postaja vsak človek naslovljenec besede, poklican in zaprosen, da svobodno odgovori na takšen dialog ljubezni. Vsak izmed nas je tako usposobljen za *poslušanje* in *odgovarjanje* na Božjo besedo. Človek je po besedi ustvarjen, po njej živi; ne more razumeti samega sebe, če ne sprejme tega dialoga. Božja beseda razodeva sinovsko in soodnosno naravo našega življenja. Po milosti smo resnično poklicani, da postanemo podobni Kristusu, Očetovemu Sinu, in se v Njem spremenimo.

Bog človeka posluša in odgovarja na njegova vprašanja

23. V tem pogovoru z Bogom dojemamo sami sebe in dobivamo odgovore na najgloblja vprašanja našega srca. Božja beseda se namreč človeku ne upira, ne duši njegovih pristinih želja, nasprotno, razsvetljuje, očiščuje jih in vodi k izpolnitvi. Kako pomembno je v našem času odkriti, da lahko *samo Bog odgovori na željo, ki je v srcu vsakega človeka!* V naši dobi se je, zlasti na Zahodu, žal, razširila misel, da se Bog ne meni za človekovo življenje in njegova vprašanja, njegova navzočnost pa da celo ogroža njegovo avtonomijo. V resnici nam

⁷¹ *Propositio* 4.

vsaj ekonomija odrešenja dokazuje, da Bog v zgodovini govori in posega v prid človeka in njegovega celovitega odrešenja. Torej je s pastoralnega stališča odločilno predstavljati Božjo besedo v njeni zmožnosti za pogovor o vprašanih, s katerimi se človek srečuje v vsakdanjem življenju. Prav Jezus se nam predstavlja kot tisti, ki je prišel, da bi lahko imeli življenje v izobilju (prim. Jn 10,10). Zato moramo napeti vse sile, da bi pokazali, kako je Božja beseda odprta za resnične probleme in za odgovore na resnična vprašanja, za širitev osebnih vrednot in hkrati potešitev osebnih želja. Pastoralna Cerkev mora dobro osvetliti, kako je Bog pozoren do človekovih potreb in njegov vodnik. Sv. Bonaventura v *Breviloquiumu* zagotavlja: »Sad Svetega pisma ni karkoli, temveč prav polnost večne sreče. Kajti Sveto pismo je prav to, knjiga, v kateri so zapisane besede večnega življenja, ker v večno življenje ne le verujemo, temveč ga tudi imamo. V njem bomo gledali, ljubili in videli uresničene vse svoje želje.«⁷²

Pogovarjati se z Bogom z njegovimi besedami

24. Božja beseda uvaja vsakega izmed nas v pogovor z Gospodom: Bog govori in nas uči, kako lahko govorimo z njim. Misel nas sama od sebe vodi h *Knjigi psalmov*. Ta nam ponuja besede, s katerimi se lahko obračamo nanj, v pogovoru prinašamo predenj svoje življenje in ga s tem spreminjamo v bližanje Bogu.⁷³ V psalmih namreč najdemo vso pahljačo čustev, ki jih človek lahko občuti v svojem življenju in jih z modrostjo polaga pred Boga; izražajo radost in bolečino, stisko in upanje, strah in tesnobo. Ob psalmih nam prihajajo na misel še druga svetopisemska besedila, ki človekov odnos do Boga izražajo v prosilni molitvi (prim. 2 Mz 33,12–16), z radostnim petjem ob zmagi (prim. 2 Mz 15), ali z žalostinko ob neuspehu lastnega poslanstva (prim. Jer 20,7–18). Tako postaja tudi beseda, s katero se obračamo na Boga, Božja be-

⁷² *Prol.*, v: *Opera Omnia*, V, Quaracchi 1891, str. 201–202.

⁷³ Prim. Benedikt XVI., *Nagovor kulturnikom (izv. Discorso agli uomini di cultura al «Collège des Bernardins» di Parigi, 12. septembra 2008)*, v: AAS 100 (2008) 721–730.

seda, v potrditev dialoškega značaja vsega krščanskega razodetja.⁷⁴ In vse človekovo življenje postaja pogovor z Bogom, ki govori in posluša, kliče in spodbuja naše življenje. Božja beseda nam tu razodeva, da Božji klic zadeva vse človekovo življenje.⁷⁵

Božja beseda in vera

25. »Bogu, ki se razodeva, smo dolžni 'poslušnost vere' (Rim 16,26; prim. Rim 1,5; 2 Kor 10,5–6). Z njo se človek svobodno vsega izroči Bogu, ko razodevajočemu Bogu izkaže 'popolno pokorščino razuma in volje' in prostovoljno pritrди njegovemu razodetju.«⁷⁶ S temi besedami je Dogmatična konstitucija o *Božjem razodetju* natančno izrazila človekov odnos do Boga. *Pravi človekov odgovor Bogu, ki mu govori, je vera.* V tem postaja razvidno, »da mora človek za sprejem razodetja odpreti razum in srce delovanju Svetega Duha, ki mu pomaga razumeti Božjo besedo v Svetem pismu.«⁷⁷ V resnici prav oznanjevanje Božje besede poraja vero, s katero se s srcem oklenemo razodete resnice in se popolnoma izročimo Kristusu: vera je »iz oznanjevanja, oznanjevanje pa je po Kristusovi besedi« (Rim 10,17). Vsa zgodovina odrešenja nam vedno očitneje kaže to notranjo povezanost med Božjo besedo in vero, ki se uresničuje v srečanju s Kristusom. Z Njim namreč dobiva vera obliko srečanja z Osebo, kateri zaupa lastno življenje. Jezus Kristus je navzoč v zgodovini po svojem telesu, ki je Cerkev, zato je naše verovanje hkrati osebno in cerkveno dejanje.

Greh kot prezir Božje besede

26. Božja beseda neizogibno razodeva tudi dramatično možnost, ki jo ima človekova svoboda, da se namreč izogne temu pogovoru zaveze z Bogom, za katerega smo bili ustvarjeni. Božja beseda namreč razkriva tudi greh, ki prebiva

⁷⁴ Prim. *Propositio* 4.

⁷⁵ Prim. *Relatio post disceptationem*, 12.

⁷⁶ II. VCZ: BR, 5.

⁷⁷ *Propositio* 4.

v človeškem srcu. Zelo pogosto najdemo v Stari in Novi zavezi opise greha kot *neposlušnost besede*, kot *prelomitev zaveze* in torej kot zavrnitev Božjega klica v občestvo z Njim.⁷⁸ Sve-to pismo nam v resnici kaže, kako je človekov greh bistvena neposlušnost in »ne poslušanje«. Ta greh do dna razkrinkava prav Jezus z dosledno pokorščino do smrti na križu (prim. Fil 2,8). V njegovi pokorščini se dopolnjuje nova zaveza med Bogom in človekom in nam naklanja možnost sprave. Jezusa je namreč poslal Oče kot spravno žrtev za naše grehe in grehe vsega sveta (prim. 1 Jn 2,2;4,10; Heb 7,27). Tako nam je bila naklonjena usmiljena možnost odrešenja in začetka novega življenja v Kristusu. Zato je pomembno, da so verniki dobro vzgojeni za prepoznavanje grešnih korenin ne poslušanja Gos-podove besede in za to, da bi v Jezusu, Božji Besedi, spreje-mali odpuščanje, ki nas odpira odrešenju.

Marija, »mati Božje Besede« in »mati vere«

27. Sinodalni očetje so izjavili, da je bil glavni namen XII. zasedanja škofovske sinode »obnoviti vero Cerkve po Božji besedi«; zato je nujno pogledati tja, kjer se je vzajemnost med Božjo besedo in vero popolnoma uresničila, se pravi na Devi-co Marijo, »ki s svojim 'da' besedi zaveze in njenemu poslan-stvu odlično uresničuje božjo poklicanost človeštva.«⁷⁹ Člo-vek, ustvarjen po Besedi, najdeva svoj dopolnjeni vzor prav v Marijini poslušni veri. Ona se nam od oznanjenja do binkošti predstavlja kot žena, ki je do kraja v službi Božje volje. Brezma-dežno spočetje je ta, ki je »polna milosti« Božje (prim. Lk 1,28), brezpogojno poslušna Božji Besedi (prim. Lk 1,38). Njena po-slušna vera je njeno bivanje, ki ga je vsak trenutek oblikovala v skladu z Božjo pobudo. Devica s poslušanjem živi v polnem sozvočju z Božjo Besedo; v svojem srcu hrani dogodke svojega Sina in jih zлага v edinstven mozaik (prim. Lk 2,19.51).⁸⁰

⁷⁸ Na primer 5 Mz 28,1–2.15.45; 32,1; med preroki prim. Jer 7,22–28; Ez 2,8; 3,10; 6,3; 13,2; vse do zadnjih prerokov, prim. Zah 3,8. Pri sv. Pavlu prim. Rim 10,14–18; 1 Tes 2,13.

⁷⁹ *Propositio* 55.

⁸⁰ Prim. Benedikt XVI., Apostolska posinodalna spodbuda *Evharistija – zakrament ljubezni*, 33.

V našem času je nujno, da vernike bolj uvedemo v odkrivanje zveze med nazareško Marijo in zaupnim poslušanjem Božje besede. Tudi strokovnjake spodbujam, da bolj poglobijo razmerje med *mariologijo in teologijo besede*. To lahko močno koristi duhovnemu življenju pa tudi študiju teologije in Svetega pisma. Če je razprava o umevanju vere postavljena v razmerju do Marije, je postavljena v samo središče krščanske resnice. Pri učlovečenju Besede namreč ne smemo odmisлити svobode te mlade žene, ki je s svojo privolitvijo odločilno sodelovala pri vstopu Večnega v čas. Je podoba Cerkev, ki posluša Božjo Besedo, ki se je v njej učlovečila. Marija je tudi prisposodba odprtosti za Boga in druge; je dejavno poslušanje, ki ponotranja, priliči, po katerem postaja Beseda forma življenja.

28. Ob tej priložnosti želim vnovič opozoriti na Marijino domačnost z Božjo Besedo. To še posebej odseva v *Magnifikatu*. V njem se v določenem smislu vidi, kako se istoveti z Besedo, vstopa vanjo. V tej čudoviti himni vere Devica poveljuje Gospoda z njegovo besedo: »*Magnifikat* – nekakšen portret njene duše – je ves stkan iz niti Svetega pisma, iz niti Božje besede. Tako je vidno, da je v Božji besedi zares doma. Govori in misli z Božjo besedo; Božja beseda postane njena beseda, in njena beseda prihaja od Božje besede. Tako je tudi vidno, da so njene misli v harmoniji z Božjimi mislimi, da je njeno hotenje v soglasju z Božjo voljo. Ker je v dno srca prežeta z Božjo besedo, je mogla postati mati učlovečene Besede.«⁸¹

Ob Božji Materi tudi odkrivamo, kako Božje delovanje v svetu vedno upošteva našo svobodo, saj nas Božja beseda preoblikuje po veri. Tudi naše apostolsko in pastoralno delovanje ne more biti učinkovito, če se po Marijinem zgledu ne pustimo preoblikovati Božjemu delu v nas: »Pobožna in ljubezniva pozornost do Marije, vzora in pravzora vere Cerkev, ima tudi danes velikanski pomen pri spreminjanju razmerja Cerkev do Besede pri molitvenem poslušanju pa tudi pri vnetem misijonskem delu in oznanjevanju.«⁸²

⁸¹ Benedikt XVI., Okrožnica *Bog je ljubezen*, 41.

⁸² *Propositio* 55.

Ko v Božji Materi občudujemo življenje, ki ga je Beseda povsem preoblikovala, odkrijemo, da smo tudi sami poklicani v skrivnost vere, po kateri prihaja Kristus prebivat v naše življenje. Vsak kristjan, ki veruje, nas spominja sv. Ambrož, v določenem pomenu v sebi spočenja in rojeva Božjo Besedo: če imamo po mesu eno samo Kristusovo mater, pa je po veri Kristus sad vseh.⁸³ Kar se je torej zgodilo Mariji, se lahko ob poslušanju Božje besede in obhajanju zakramentov zopet vsak dan zgodi v vsakem izmed nas.

RAZLAGA SVETEGA PISMA V CERKVI

Cerkev, izvorni prostor svetopisemske eksegeze

29. Druga velika téma, ki se je pokazala med sinodo in ji nameravam nameniti pozornost, je *interpretacija Svetega pisma v Cerkvi*. Prav notranja vez med besedo in vero razkriva, da je pristna razlaga Svetega pisma mogoča le v veri Cerkve, ki ima svoj vzorec v Marijinem *da*. Sv. Bonaventura v zvezi s tem zatrjuje, da brez vere ni ključa za razumevanje svetega besedila: »Ta (ključ) je spoznavanje Jezusa Kristusa, od koder kakor iz studenta izvirajo varnost in umevanje vsega Svetega pisma. Zato je nemogoče, da bi ga kdo od znotraj spoznal, če bi ga poprej ne napolnila Kristusova vera, ki je svetilka, vrata in temelj vsega Svetega pisma.«⁸⁴ Ko sv. Tomaž Akvinski navaja sv. Avgušтина odločno zatrjuje: »Tudi evangeljska črka ubija, če primanjkuje notranje milosti vere, ki zdravi.«⁸⁵

To nam omogoča, da opozorimo na glavno merilo biblične eksegeze: *izvirni prostor svetopisemske razlage je življenje Cerkve*. Ta trditev ne izpostavlja, da je Cerkev oporna točka in zunanje merilo, ki ga razlagalci Svetega pisma morajo upoštevati, marveč je to zahteva svetopisemske stvarnosti same in tega, kako se je v času oblikovalo. »Verska izročila so

⁸³ Prim. *Expositio Evangelii secundum Lucam* 2, 19, v: *PL* 15, 1559–1560.

⁸⁴ *Breviloquium, Prol.*: Opera Omnia, V, Quaracchi 1891, str. 201–202.

⁸⁵ *Summa Theologica*, Ia–IIae, q. 106, čl. 2.

namreč oblikovala življenjsko okolje, v katero se je vključila literarna dejavnost piscev Svetega pisma. Ta vključitev je pomenila tudi udeležbo v bogoslužnem življenju in zunanjem delovanju skupnosti, v njihovem duhovnem svetu, v njihovi kulturi in njihovih zgodovinskih pripetljajih. Zato zahteva tudi interpretacija Svetega pisma podobno udeležbo eksegetov v vsem življenju in v vsej veri verujoče skupnosti njihovega časa.⁸⁶ Zato je treba »Sveto pismo brati in razlagati v istem Duhu, v katerem je bilo napisano«.⁸⁷ Nujno je, da se mu eksegeti, teologi in vse Božje ljudstvo bližajo po tem, kar v resnici je, se pravi Božja beseda, ki se nam razodeva po človeški besedi (prim. 1 Tes 2,13). To je stalnica, notranje povezana s samim Svetim pismom: »... nobena prerokba v Pismu ni stvar zasebne razlage. Nikoli namreč ni prišla prerokba po človeški volji, temveč po nagibu Svetega Duha so spregovorili ljudje, ki so bili od Boga« (2 Pt 1,20–21). Sicer pa prav vera Cerkve prepoznava v Svetem pismu Božjo besedo; kakor čudovito pravi sv. Avguštin, »v evangelij ne bi verjel, če me vanj ne bi uvedla avtoriteta katoliške Cerkve«.⁸⁸ Sveti Duh, ki poživlja življenje Cerkve, jo usposablja, da nas poučuje za pristno razlago Pisem. Sveto pismo je knjiga Cerkve in iz njenega notranjega občestvenega življenja izvira tudi njena prava razlaga.

30. Sv. Hieronim omenja, da ne smemo nikoli prebirati Pisma sami. Naletimo na preveč zaprtih vrat in zlahka zdrsnemo v zmoto. Sveto pismo je napisalo Božje ljudstvo in za Božje ljudstvo po navdihu Svetega Duha. Samo v tej povezanosti z Božjim ljudstvom lahko skupaj (z »nami«) stvarno prodremo v jedro resnice, ki nam jo želi povedati sam Bog.⁸⁹ Kot velik učenjak, za katerega je »nepoznavanje

⁸⁶ Papeška biblična komisija, *Interpretacija Svetega pisma v Cerkvi*, III., 3; v: *Ench. Vat.* 13, 3035.

⁸⁷ II. VCZ: BR, 12.

⁸⁸ *Contra epistulam Manichaei quam vocant fundamenti*, V, 6, v: PL 42,176.

⁸⁹ Prim. Benedikt XVI., *Splošna avdienca* (14. novembra 2007) v: *Insegnamenti* III, 2 (2007) 586–591.

KAZALO

Papež Benedikt XVI.

POSINODALNA APOSTOLSKA SPODBUDA

GOSPODOVA BESEDA – VERBUM DOMINI

UVOD	5
Da bi bilo naše veselje popolno	6
Od Dogmatične konstitucije o Božjem razodetju do sinode o Božji besedi	7
Škofovska sinoda o Božji besedi	7
Uvod v Janezov evangelij kot vodilo	10

Prvi del

BOŽJA BESEDA – VERBUM DEI

Bog se pogovarja	11
Analogija Božje besede	12
Vesoljna razsežnost Besede	13
Stvarjenje človeka	15
Realizem Besede	15
Kristologija Besede	16
Eshatološka razsežnost Besede	20
Božja beseda in Sveti Duh	22
Izročilo in Sveto pismo	24
Sveto pismo, navdihnjenje in resnica	26
Bog Oče, vir in izvir Besede	28

ČLOVEKOV ODGOVOR BOGU, KI GOVORI

Povabljeni k sklenitvi zaveze z Bogom	29
Bog človeka poslušaj in odgovarja na njegova vprašanja	29
Pogovarjati se z Bogom z njegovimi besedami	30
Božja beseda in vera	31
Greh kot prezir Božje besede.....	31
Marija, mati Božje Besede« in »mati vere«	32

RAZLAGA SVETEGA PISMA V CERKVI

Cerkev, izvorni prostor svetopisemske eksegeze	34
»Duša svete teologije«	37
Razvoj bibličnih raziskav in cerkveno učiteljstvo	37
Koncilaska biblična hermenevtika: nasvet, ki ga je treba sprejeti	39
Nevarnost dualizma in hermenevtičnega sekularizma	40
Vera in razum pri pristopu k Svetemu pismu	42
Literarni in duhovni pomen	43
Preseganje »črke« je nujno	45
Notranja enotnost Svetega pisma	46
Odnos med Staro in Novo zavezo	47
»Temne« strani Svetega pisma	49
Kristjani in judje v odnosu do Svetega pisma	50
Fundamentalistična interpretacija Svetega pisma	51
Dialog med pastirji, teologi in eksegeti	52
Sveto pismo in ekumenizem	52
Posledice za študij teologije	54
Svetniki in razlaga Pisma	55

Drugi del

BESEDA V CERKVI – VERBUM IN ECCLESIA

BOŽJA BESEDA IN CERKEV

Cerkev sprejema Besedo	59
Hkratna navzočnost Kristusa v življenju Cerkve	60

BOGOSLUŽJE, PRIVILEGIRAN PROSTOR BOŽJE BESEDE

Božja beseda v svetem bogoslužju	61
Sveto pismo in zakramenti	63
Božja beseda in evharistija	63
Zakramentalnost besede	66
Sveto pismo in lekcionar	67
Oznanjevanje besede in služba bralca	68
Pomen homilije	69
Primernost homiletičnega direktorija	70
Božja beseda, sprava in bolniško maziljenje	71
Božja beseda in molitveno bogoslužje	72
Božja beseda in obrednik Blagoslovi.....	73